

RYNEK DRZEWNY I BUDOWLANY

ORGAN DLA HANDLU I PRZEMYSŁU DRZEWNEGO ORAZ BUDOWLANEGO

Rynek Drzewny: Rok XI.

Rynek Budowlany: Rok II.

STUDNIE

wiercone, artezyjskie

POMPY ręczne, manewrowe i mechaniczne.

WODOCIĄGI

WIERCENIA badawcze.

J. Kopczyński i Ska

Poznań, ul. Łazarzka 30. Tel. 60-42.

Przedsiębiorstwo wiercenia studzien i zakładania wodociągów. - Fabryka pomp.

Oddz. w Bydgoszczy, Gdańska 79.

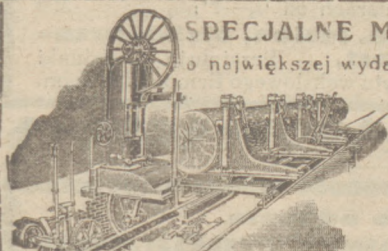
Rok zał. 1893.

316

30 Tartaki J. PAŁUCKI Senj. - - - TUCHOLA - - -

ma na składzie **materiały stolarskie i budowlane**, przyjmuje zamówienia na **różne półfabrykaty** oraz **przeciera** na cudzy rachunek **surowiec** w większych i mniejszych partjach. **Warunki dogodnie. - - Ceny konkurencyjne.**

SPECJALNE MASZyny TARTACZNE o największej wydajności i oszczędn. w trocinie

LOUIS BRENTA

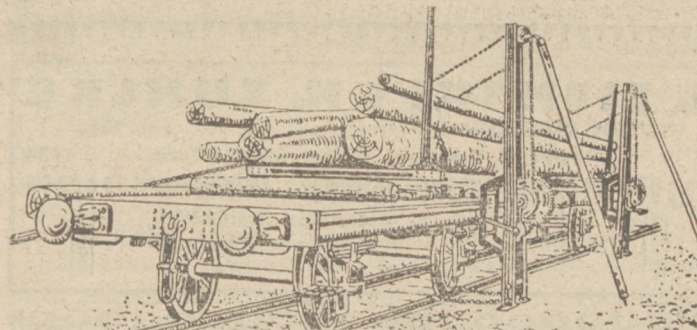
Marekies Bruxelles 14 Belgia

wszelkie informacje udziela

R. WILLER, Warszawa ul. Elsterska 11 (b. Al. Poniatow.)

lub Dr. Ing. Schmidt & Co. Gdańsk, Gr. Wohlbergasse 14.

Ceny przystępne - Warunki dogodne - Porada techn. bezpłatnie.

Windy do załadowania drzewa [330

wyrobia Fabryka Konstrukcji Żelaznych

W. TEMPLIN, Bydgoszcz

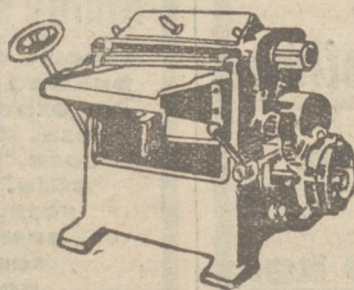
Św. Trójcy 19. / Tel. 1386.

Obrabiarki do drzewa

najnowszej konstrukcji i solidnej budowy.

Kompl. urządzenia stolarń i fabryk mebli

TEL. 36

TEL. 36

POLECAJĄ po cenach umiarkowanych

S. Samulski i Sp.

PLESZEW

109

Fabryka maszyn i Armatur. Odlewnia i Kotlewnia.

FABRYKA TRAKÓW i MASZYN DO OBRÓBKI DRZEWA

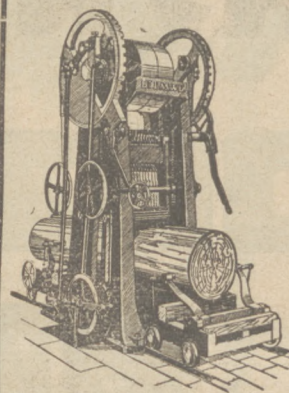
dawn. **C. BLUMWE i SYN** Sp. Akc. - BYDGOSZCZ

TRAKI najnowszej konstrukcji,
najwyższej wydajności

WSZELKIE MASZYN DO OBRÓBKI DRZEWA

Prospekty i kosztorysy bezpłatnie! — — Na żądanie wizyty inżynierów!

Przedstawicielstwa: Warszawa, Lwów, Poznań, Wilno, Kraków, Łódź, Królewska Huta,
w. m. Gdańsk, Berlin, Konstantynopol, Bukareszt, Rio de Janeiro

Okolo

332

500 m³ brzeziny użytkowej na dyszle

oraz nieco grubszej

400 m³ słabszego budulcu sosnowego

1000 m³ kopalniaków sosnowych

sprzeda Administracja Dóbr Krotoszyńskich. Zgłoszenia i oferty kierować: do **Administracji Dóbr Krotoszyn-Zamek** lub do **Nadleśniczego Nadleśnictwo Jasnepole w Łówkowcu**, poczta Krotoszyn, st. kol Krotoszyn wzgl. Biadki.

Wszyscy **importerzy i eksporterzy drzewni**, którzy zamówią naszą, mającą się ukazać w czerwcu roku bież.

książkę adresową Austrii 1929/30

w języku **niemieckim, włoskim i francuskim** i zawierającą dane, dotyczące założeń, produkcji i eksportu tartaków austriackich, składów drzewnych, eksporterów drzewnych i maszyn do obróbki drzewa jeszcze przed jej ukazaniem się, mogą korzystać z bezpłatnego umieszczenia ich adresów. Druk półtłusty oblicza się po 15 lir.

Ceny ogłoszeń: według taryfy
Cena egzemplarza: 10 lir.

Łaskawe zapytania oraz zamówienia uprasza się skierować do **Wydawnictwa ksiąg adresowych**

Publicita G. Cehöwin - Trieste
Viale XX Settembre 65

Książka adresowa Jugosławii już się ukazała — Cena 15 lir.

J. ZIEMSKI i H. ZÜHLKE

BYDGOSZCZ - ul. Piotra Skargi nr. 10. Tel. 1316.

Tartak Parowy Maksymilianowo

kupuje okrągłaki bukowe, sosnowe i świerkowe, i poleca

wszelkie gatunki materiałów stolarskich, budowlanych, belki i kantówkę po cenach — bezkonkurencyjnych. —

34

JAN DOMERACKI, budowniczy

31 Telefon nr. 16-67 **POZNAŃ** Wały Jagielly 4/6

Tartak parowy w Sierakowie, pow. Międzychód

Poleca: materiał tarty, kantówkę, deski podłogowe itd.
Kupuje: drzewo okrągłe do tarcia.

Przyjmujemy zlecenia

na oryginalny

„Standard“ Ochrona Kocioł

W. HAIN
Hamburg-Poznań

środek samoczynnie usuwający i zapobiegający osadom kamiennym w kociołkach parowych — po cenie

120,— zł ZA BECZKĘ 50 kg.

ADMINISTRACJA

Rynku Drzewn. i Bud. - Poznań, W. Garbary 20

J. MAŁOWANIEC i Ska.

TARTAK - st. Kierce (Wołyń)

posiada na składzie zeszluzowane, dobrze przeschnięte materiały w wymiarach od 1/2-4":

300 **sosna (stoiarka), dębina, jesion, olcha, brzoza, grab, klon, brzoza.** — Przyjmuje obstalunki wymiarowe. — Udziela kredytu wekslowego firmom solidnym.

Mam do oddania bloki środkowe i czubkowe

16, 20 i 23 mm grube. Suche i w dobrym gatunku ogółem 500 m³. — Cena korzystna, solidni odbiorcy mogą korzystać częściowo z kredytu wekslowego. — Oferty skierować do Adm. Rynku Drzewnego pod nr. 331

Mamy stałe zapotrzebowanie na:

dębowe deski i bale
bukowe bale
brzozowe bale
sosn. deski i bale odzłomkowe
sosn. deski wierzchołkowe
sosn. boczne czyste bez sęka
sosn. bale równoległe obrzynane
sosn. kantówkę i belki
sosn. taty 40/60 m/m
sosnową szalówkę

prosimy o złożenie ofert z podaniem cen za 1 m³ franko wagon Poznań.

POZNAŃSKA SPÓŁKA DRZEWNA T. A. POZNAŃ-św. Marcin 52 53

RYNEK DRZEWNY I BUDOWLANY

ORGAN DLA HANDLU I PRZEMYSŁU DRZEWNEGO ORAZ BUDOWLANEGO

OFICJALNY ORGAN ZWIĄZKU PRZEMYSŁOWCÓW DRZEWNYCH W POZNANIU

OFICJALNY ORGAN GIEŁDY DRZEWNEJ W BYDGOSZCZY

Rynek Drzewny: Rok XI. Wychodzi w poniedziałki, środy i piątki. Rynek Budowlany: Rok II.

PRZEDPŁATA na kwiecień 1929 r. wynosi w Poznaniu przy odbiorze w ekspedycji 6,00 złote. Na pocztach 6,45 złote. Pod opaską wprost z ekspedycji w kraju i w wolnym mieście Gdańsku 7,50 złote. Pod opaską za granicą (oprócz Gdańska) 8,00 złotych. Numer pojedynczy kosztuje w Poznaniu w Ekspedycji 50 groszy. Z przesyłką pocztową w kraju i w wolnym mieście Gdańsku 60 groszy. Zagranicą 70 groszy.

Redakcja, Administracja i Ekspedycja
„RYNKU DRZEWNEGO I BUDOWLANEGO“
Poznań, Wielkie Garbary 20. Nr. telefonu 1820
DRUKARNIA:
Poznań, Wielkie Garbary 20. Nr. telefonu 3406.
Konta bieżące: P. K. O. 206377 — Bank Handlowy w
Warszawie Oddz. w Poznaniu — Bank Przemysłowców
Poznań — Bank Pozn. Ziemstwa Kredyt. w Poznaniu.

OGŁOSZENIA: Za sekstem 20 gr. od miejsca milimetr (strona czterolamowa). W tekście zaś lub przed tekstem 88 gr. od miejsca milimetr. (strona dwulamowa)
OGŁOSZENIA: Z tabelkami o 30 procent więcej. Przy większych i kilkakrotnych ogłosz. stosowny jest rabat.
Dla poszukuj. posad przy jednorazowym ogłoszeniu 30 proc., przy dwurazowym 40 proc. i przy trzyrazowym 60 proc., rabatu. — Każda nowa podwyżka obowiązuje wszystkie już przyjęte ogłoszenia od dnia zmiany cen bez uprzedniego zawiadomienia. —

Przedruk dozwolony tylko za podaniem źródła (Rynek Drzewny i Budowlany w Poznaniu).

Kwestja mechanizacji okorowania drewna

Do jednego z ważnych momentów wyróbki drewna w lesie, zalicza się okorowanie dłużyc. U nas w kraju proces ten uskutecznia się sposobem ręcznym, co oczywiście, wymaga odpowiednio wiele czasu i pracy. Jak wiadomo narzędziami do ręcznego okorowania służy nóż, siekiera lub łopata; ta ostatnia jest najbardziej praktycznym narzędziem, gdyż posługując się łopata przy oczyszczaniu drewna z kory znacznie zyskuje się na czasie.

Okorowanie drewna w porze zimowej, wykonywane przez jednego robotnika trwa średnio 1 godzinę (okorowanie niekompletne), względnie półtorę godzinę (okor. kompl. — na białe). Łopata zaś można tę pracę wykonać w połowie powyższego czasu. Rzecz jasna, że w dużej mierze czas pracy jest uzależniony od stopnia wykwalifikowania robotników. Kwestja mechanizacji procesu oczyszczania drewna z kory w krajach zachodnio - europejskich stała się ostatnio nader aktualna. U nas również poświęca się jej sporo uwagi. Zamiana ręcznej siły na mechaniczną, jest hasłem konstruktorów maszyn leśnych i oni to nie szczędzą wysiłków dla stworzenia typu maszyny do korowania, któraby znalazła praktyczne zastosowanie we wszystkich krajach. Co prawda istnieje wiele modeli maszyn do tego celu, lecz budowa ich jest niewspółmiernie ciężka i skomplikowana w stosunku do charakteru ich pracy. Dlatego użycie ich, i to w niewielkiej ilości, rozpowszechniło się tylko w niektórych fabrykach celulozy. W ostatnim jednak czasie w Finlandji wynaleziono nowy system maszyny — „Lagus“. Z uwagi na zainteresowanie naszych sfer leśnych kwestją mechanizacji wyróbki drewna w lesie wogóle, a sprawą zastosowania siły mechanicznej do okorowania drzewa ściętego — w szczególności, warto zapoznać się bliżej z konstrukcją tej maszyny, tem więcej, że posiada ona pewne zalety tak pod względem budowy jak i praktycznym, jest ona bowiem stosunkowo niedroga, waga zaś jej jest niewielka.

Istnieją dwa typy maszyn „Lagus“; pierwszy typ — dla okorowania jednometrowych kłoców;

drugi — dla kłoców długości dwa metry. Zasadniczą częścią jej jest ruchomy nóż, o który ociera się szybko obracający się kłoc. Maszynę urochamia motor za pomocą rzemiennej przenośni. Podział pracy robotników, zatrudnionych przy okorowaniu tą maszyną jest następujący: maszynę obsługuje jeden człowiek, drugi zaś uwalnia drewno z gałęzi i wkłada je do maszyny i wreszcie zadanie trzeciego polega na oględzinach okorowanych kłoców (w razie ujawnienia kory lub łyka natychmiast on je usuwa) i układaniu ich w stosy. Wydajność omawianej maszyny, jeżeli chodzi o typ pierwszy, w ciągu ośmiogodzinnego dnia pracy wynosi przeciętnie 32 m sześć. Drugi typ wyrabia około 40 m sześć. w tym samym czasie. Utrata objętości kłoca przy zupełnym oczyszczeniu oblicza się na 14,25%; nawpół okorowany kłoc traci 6,3% objętości. Papierówka, spławiana do fabryk celulozy czasem posiada w niektórych miejscach na kłocach czerwone zabarwienie, przez co materiał traci na wartości a co jest skutkiem długotrwałego działania wody na tę część drewna, które przez nieuważę lub z innych przyczyn nie zostało należycie okorowane. (Zwłaszcza w porze zimowej, a więc drewno świeżego cięcia, jest rzeczą nie łatwą dłużycę okorować kompletnie; zazwyczaj powstaje na nich część kory, mocno przylegającej do masy).

Powoduje to wchłanianie w tych miejscach drewna taninę, która jest nadzwyczaj szkodliwa przy wyrobie celulozy, czyni ona bowiem półfabrykat zupełnie nieużytecznym. Nawiązując do technicznej strony maszyny wspomnianego typu, należy zaznaczyć, że myśl, rzuconą przez skandynawskich techników leśnych, zastosowania do tego rodzaju maszyn traktorów Fordsona (siła napędowa), niebawem zrealizowano tytułem próby. Dały one rezultaty w sensie ekonomicznym i praktycznym wcale korzystne. Stwierdzono np., że jeden traktor o sile 21 H. P. jest w stanie uruchomić trzy maszyny do okorowania drugiego typu. W tych więc miejscowościach, gdzie przy wyróbce drewna w le-

się, a właściwie — przy wywozie jego z lasu, przedsiębiorstwa eksploatacyjne posługują się traktorami, na wiosnę i latem, a nawet już, w miarę możliwości, w porze zimowej te ostatnie mogą służyć do uruchomienia maszyn, oczyszczających drewno z kory.

W związku z tem powstała koncepcja, żeby tam, gdzie są używane traktory do wywozu drewna z lasu, po wykończeniu tego procesu, użyć je do odnośnych maszyn, przytem traktory w myśl tego pomysłu, miałyby znajdować się razem w jednym punkcie, dokąd z pobliskich miejsc dostarczanoby surowiec celem ukorowania. Miejsca ustawiania traktorów i maszyn byłyby oczywiście zmieniane. W

miarę ukończenia pracy w jednym miejscu, przenosi się je w inne, gdzie ułożone jest drewno, mające być okorowane.

Zwolennicy, a przede wszystkim autorowie tej koncepcji twierdzą, że kora jodłowa, którą tym sposobem można wyzyskać w znacznej ilości, przedstawia wysoką wartość użytkową. Po splawie natomiast wartość kory ulega obniżeniu. Rezultaty dokonanych prób zagranicą na zasadach przytoczonego pomysłu, będą niewątpliwie podane do ogólnej wiadomości i wówczas, uwzględniając nasze warunki, będzie można osądzić z punktu widzenia ekonomicznego i praktycznego, jaką wartość przedstawia dla nas powyższa koncepcja.

Utrudnienia celne a polski handel drzewny

W sferach drzewnych w Wiedniu rozpowszechnione jest obecnie zestawienie stawek celnych na drzewo w różnych krajach Europy. Zestawienie to nawiązuje do znanych map t. zw. „murów celnych“, zestawionych swojego czasu w związku z międzynarodowymi konferencjami gospodarczymi, organizowanymi przez Ligę Narodów. Obliczenia wysokości murów celnych poczynione przez poszczególnych autorów mają oczywiście charakter w dużej mierze dowolny, w zależności od wyboru towarów, których ochrona celna brana była pod uwagę oraz od metod obliczania.

Z jednego takiego zestawienia, opracowanego przez austriacki komitet międzynarodowej izby handlowej wyjęte zostały dane o obciążeniu cełnem drzewa. Z danych tych wynikałoby, że Polska należy do krajów skrajnego protekcjonizmu celnego, zaś do krajów o bardzo umiarkowanej ochronie celnej należą Niemcy. Cła wywozowe na drewno tarte według tego zestawienia, opracowanego na podstawie danych z roku 1927 wynoszą w Jugosławiji — 36 proc. wartości, w Szwajcarii — 27 proc., w Niemczech — 12,6 proc., w Polsce 9,3 proc., szereg innych krajów ma stawki niższe.

Cła na drewno okrągłe wynoszą w Polsce — 27,6 proc. wartości, w Austrii — 20 proc., w Szwajcarii — 10 proc., zaś w Niemczech — 2,8 proc.

Najwyższe stawki na forniery miała Francja 26,6 proc., zaś Niemcy miały 15 proc., Polska — 14,4 proc.

Na dykty cło we Francji wynosiło — 60 proc., w Rumunji — 42 proc., w Niemczech — 24 proc., w Polsce — 16,5 proc.

Cła na jeden z typów mebli wynosiły w Polsce 157,1 proc. wart., za Polską szły Węgry — 74,4 proc. wart., Jugosławia — 39,3 proc., zaś Niemcy figurowały wśród najbardziej umiarkowanych państw z 11,1 proc. wartości.

Z zestawień tych możnaby wyciągnąć wniosek o protekcjonizmie cełnym Polski w zakresie drzewa. Tymczasem sytuacja ma się wręcz odwrotnie. Tendencyjne bowiem zestawienie wiedeńskie nie bierze zupełnie pod uwagę ceł wywozowych, które odgrywają w zakresie drzewa ogromną rolę. Ponadto zestawienie to stawia na jednej linii cła przywozowe na najważniejszą grupę towarów, to jest drewno tarte oraz na pewne gatunki mebli. Cła przywozowe na drewno okrągłe mają wogóle charakter teoretyczny w państwach produkujących. Liberalizm gospodarczy Niemiec w zakresie przywozu drewna okrągłego, w zestawieniu z bardzo wysokim poziomem ochrony celnej na drewno tarte nie oznacza nic innego, jak stałe dążenie do wypompowywania surowca z sąsiednich krajów produkujących drewno i przerabiania go we własnych, drogo produkujących tartakach.

Ta właśnie tendencja w sposób rażący występuje z zestawienia nawet tych cyfr, które zostały w Wiedniu ogłoszone, jeżeli każdej z nich nada się właściwe znaczenie. Protekcjonizm tedy Polski w zakresie drzewa de facto nie istnieje i Polska jest dotąd ofiarą protekcjonizmu celnego innych państw; wywozi bowiem w nadmiarze surowiec, zaś spotyka się z ograniczeniami przywozu do nich półfabrykatów.

Z niemieckiego rynku papierówki

W lutym i w marcu r. b. sprzedaż papierówki w Niemczech uległa pewnemu ograniczeniu. Tak w ciągu lutego w polskich lasach państwowych i prywatnych sprzedano zaledwie 7.000 fm.; transakcje zaś w Bawarii (lasy państwowe) nie przekroczyły 7000 mp, co oznacza znaczny spadek w porównaniu ze styczniem, kiedy sprzedano 9.500 fm. względnie ponad 38.000 mp.

To zjawisko powstało po części wskutek niekorzystnych warunków natury atmosferycznej. W ostatnich jednak tygodniach pomimo poprawy pogody podaż surowca uległa poważnemu zmniejszeniu. Zakłady lasów państwowych w Bawarii donoszą, że do połowy marca sprzedano papierówki zaledwie w ilości 3100 mp. Wskutek tego w drugiej połowie marca można było zakupić większe partje papierówki; pomimo to daje się wyraźnie zauważyć w

r. b. powściągliwość w zaopiarowaniu drewna papierniczego ze strony właścicieli lasów, gdyż lepiej kalkuluje się im użycie tego sortymentu dla celów technicznej przeróbki na tartakach.

Z drugiej natomiast strony jest rzeczą wątpliwą, czy właścicielom lasów w dalszym ciągu opłaca się produkować drewno papiernicze dla rynku wewnętrznego, gdyż poważnym konkurentem w tym względzie jest Polska i Finlandja. Te dwa kraje w olbrzymiej części zaspokajają potrzeby niemieckiego przemysłu celulozowego. W styczniu Finlandja ułokowała na rynku niemieckim stosunkowo niewielką ilość tego surowca; natomiast Polska w tym czasie wywozła (do Niemiec) 78.900 t., gdy w grudniu — tylko 64.900 t., Czechosłowacja 16.700 t. (w grudniu r. ub. — 16.400 t.), Rosja — 8.200 t. (24.200 t.) i Austria — 4.400 t. (4.100 t.), Łącznie w styczniu

rynek niemiecki sprowadził 116.500 t. (132.700 t.) papierówki. Tendencje na pozaniemieckich rynkach (eksportowych) papierówki utrzymuje się w dalszym ciągu w stanie poprawy, a co najmniej ujawniają się tam momenty, świadczące o stabilizacji cen. Na dosyć znaczne trudności natrafia dostosowanie się cen niemieckich do cen na papierówkę, notowanych na rynkach zagranicznych.

Czechosłowacja ofiaruje drewno papiernicze po 20,5 do 21 mkn za mp, a bywały wypadki, że żądano 22,5 mkn bez cła. Tańsze oferty napływały (w r. bież.) z Polski; za mp żądano 3,70 do 3,75 dol.; po 4 dol. transakcje dochodziły tylko w nielicznych

wypadkach. Za dobry materiał eksportowcy austriaccy przeważnie żądali 18 mkn; większy zaś popyt ze strony Niemiec podniósł cenę do 19 mkn za mp. Należy zanotować również ceny wewnętrznego rynku niemieckiego: zarządy lasów państwowych w Górnej Bawarii sprzedały 3.000 mp, przytem ceny wynosiły 110—111 proc. taks ustalonych w połudn. okręgach (średnio 1—3 kl. 17, 14, 11 mk). Widoki rozwoju sytuacji na niemieckim rynku papierówki koncentrują się dokoła zagadnienia wzrostu konsumpcji drewna papierniczego w Niemczech. Zapotrzebowanie jest dosyć silne, wykorzystuje je jednakże zagranicą.

Ubezpieczenia społeczne

Nadzwyczajne obciążenia kupiectwa świadczeniami na rzecz czterech rodzajów ubezpieczeń społecznych, chaos, jaki się wytworzył z przyczyny dezorientacji w tym zakresie i wreszcie fakt, że składki nieraz czynią 25 proc. uposażenia pomocnika handlowego, wywołują wśród kupiectwa coraz więcej niezadowolonych. Kupcy powinni się zapoznać z następującymi rodzajami ubezpieczeń, a więc:

1. Ubezpieczenia na wypadek choroby (Kasa Chorych) obejmuje wszystkich bez różnicy płci i wieku, zatrudnionych na podstawie stosunku roboczego lub służbowego bez względu na wysokość pobieranego wynagrodzenia. Składka wynosi 7 i pół proc. pensji miesięcznej, z czego trzy piąte płaci przedsiębiorca, a dwie piąte ubezpieczony.

Kasa Chorych daje: pomoc lekarską, zasiłki pieniężne, pogrzeby i połogowe oraz połów płacą dla położnic do 8 tygodni i do 12 tygodni dla karmiących, dalej świadczenia dla członków rodziny ubezpieczonego, tj. wspólnie mieszkających lub też osobno, a alimentowanych, męża lub żony, dziadków, braci, sióstr. Lekarzy Kasa Chorych posiada własnych, a leki udziela ze swych aptek.

2. Ubezpieczenia od nieszczęśliwych wypadków rozciągają się również na wszystkich pracowników bez wyjątku i bez względu na to, czy pobierają jakiegokolwiek wynagrodzenie, nawet krewni i bez względu na rodzaj ubezpieczeń niewielu płaci, ale teraz, gdy się dowiedzą o ustawowym obowiązku płacenia — niechajże nie unikają, bo się w ten sposób narażają na przykre kary. Składka jest niska: Wynosi od 0,05 do 5 proc. miesięcznej gaży. Płaci tylko pracodawca ratami półrocznymi. Handel bez magazynu płaci składkę I kat. VI kl. niebezpiecz., a z magazynem — II kat. XII kl. niebezpieczeństwa. W razie wypadku leczy Kasa Chorych, a w razie nieudolności Zakład płaci rentę zależną od wysokości proc. niezdolności do pracy. Zakład płaci za pogrzeb, płaci rentę wdowie, oraz procentowo zaopatrza wstępnych i zstępnych krewnych ubezpieczonego.

3. Ubezpieczenia pracowników umysłowych obowiązują na podstawie jednolitej ustawy w całej Polsce od 1. 1. 1928 r. Składka będzie wynosić 10 proc. pensji miesięcznej. Będzie brane pod uwagę przy dziennej wypłacie 25-krotne wynagrodzenie dzienne, zaś przy wypłacie tygodniowej 4-krotne wynagrodzenie dzienne. Rozróżniamy kilkanaście grup zarobkowych, w nawiasach podajemy płacę podstawową. 10 proc. obliczamy od wypośredkowanej sumy, czy, jeżeli kto zarabia miesięcznie od 60—90 zł (to płaca podstawowa, jaka mu odpowiada wynosi 60 zł). Wyliczmy następne grupy A) od 90 do 120 (90), B) 120—150 (120), C) 150—180 (150), D) 180—220 (180); dalej, w podobny sposób ustalają się

następne grupy: 220—260, 300—360, 420—480, 560—640, 710—720 i wyżej.

Płatność składek za miesiąc kalendarzowy z dołu. Pracodawca sam posyła Zakładowi wykaz osób zatrudnionych i obliczenie składek. Jeżeli zmiany nie zaszły — kupiec pisze na wykazie z przesłaną sumą: „Żadne zmiany w minionym miesiącu nie zachodziły“.

Kupiec płaci składki, jeżeli pensja pracownika nie przenosi 60 zł miesięcznie — 100 proc., jeżeli pensja wynosi do 400 zł — tylko trzy piąte, a pracownik dwie piąte, jeżeli pensja wynosi od 400—800 zł, płaci z pracownikiem po połowie, jeżeli wreszcie pensja wynosi ponad 800 zł, pracodawca płaci dwie piąte, a pracownik trzy piąte.

Świadczenia są na wypadek braku pracy (zasiłek, opłata składek do Kasy Chorych dla bezrobotnego i zapomoga na podróż) i emerytalne: renta inwalidzka i starcza, pomoc lekarska, renta wdowia lub wdowca, sieroca, jednorazowa odprawa, dla ubezpieczonego lub wdowca (wdowy), względnie dla sierot lub rodziców ubezpieczonego. Wszyscy od 16 do 60 lat pracownicy obowiązkowi tego ubezpieczenia podlegają. Zwolnieni są z mocy ustawy: zajęcia uboczne, a na własne żądanie akademicy, aplikanci adwokacy, kandydaci zawodu technicznego oraz krewni, co najmniej z linii wstępnej (wszelako muszą o to prosić specjalnie Zakład Ubezpieczeń). Kto we właściwym czasie nie zgłosi pracownika do ubezp. pracown. umysł. — tego po terminie zgłosi sama Kasa Chorych (podobnie postępuje z funduszem Bezrobocia). Formularze odpowiednie do wypełnienia rozsyła Kasa Chorych, a jeżeli nie nadesłała — to należy rychło reklamować.

Pracownik ubezpieczony posiada „Kartę Ubezpieczeniową“, którą obowiązani są przy zmianie zajęcia wręczyć pracodawcy dla otrzymania właściwych adnotacyj. Przy zwolnieniu pracownika pracodawca pod karą 500 zł grzywny lub 3 tygodni aresztu powinien wpisać do karty zwolnienia, a ponadto prowadzić rejestr wydawanych zaświadczeń.

4. Ubezpieczenie na wypadek bezrobocia dotyczy wszystkich pracowników fizycznych po ukończeniu 18 lat, jeżeli w danej firmie zatrudnionych jest więcej niż 5-ciu robotników.

Składki wynoszą 2 proc. od zarobku, z czego trzy czwarte płaci kupiec, a jedną czwartą pracownik. Opłata miesięczna z dołu.

Popierajcie firmy ogłaszające się

W „RYNKU DRZEWNYM I BUDOWLANYM“

SPRAWOZDANIA HANDLOWE

RYNKI KRAJOWE.

Wyniki sprzedaży drewna użytkowego i opałowego w nadleśnictwach państwowych.

Nadleśnictwo Państwowe Boruszynek D. L. P. Poznań.
Licytacja w dniu 21. marca 1929 r.

Sosna	I kl.	16.38 m ³	za m ³	57.69 zł
"	II "	48.03 "	"	52.11 "
"	III "	68.07 "	"	42.93 "
"	IV "	17.68 "	"	33.60 "

Nadleśnictwo Państwowe Skorzęcin D. L. P. Poznań.
Licytacja w dniu 21. marca 1929 r.

Brzoza	III kl.		za m ³	41.20 zł
"	IV "		"	34.90 "
"	walki użytkowe		za mp.	15.64 "
"	szczapy opałowe		"	15.95 "
Olcha	walki użytkowe		"	13.70 "
"	szczapy opałowe		za mp.	15.71 "
Sosna	I kl.	5.47 m ³	za m ³	70.20 "
"	II "	21.02 "	"	56.68 "
"	III "	41.56 "	"	49.86 "
"	IV "	19.18 "	"	41.78 "
"	szczapy użytkowe	I kl.	za mp.	16.50 "
"	walki	"	"	16.50 "
"	szczapy opałowe		"	14.87 "
Świerk	IV kl.		za m ³	47.06 "
"	szczapy opałowe		za mp.	14.75 "

Nadleśnictwo Państwowe Zielonka, D. L. P. Poznań.
Licytacja w dniu 21. marca 1929 r.

Dąb	walki użytkowe		za mp.	20.39 zł
"	szczapy opałowe		"	15.17 "
Brzoza	"		"	15.28 "
"	walki		"	14.00 "
Sosna	I kl.		za m ³	70.33 "
"	II "		"	70.20 "
"	III "		"	61.18 "
"	† I "		"	60.04 "
"	† II "		"	55.04 "
"	† III "		"	50.71 "
"	szczapy opałowe		za mp.	14.91 "
"	walki		"	12.00 "

Nadleśnictwo Państwowe Gołąbki D. L. P. Poznań.
Licytacja w dniu 25. marca 1929 r.

Dąb	IV kl.		za m ³	43.50 zł
"	† I "		"	50.50 "
"	† II "		"	42.90 "
"	† III "		"	36.25 "
"	szczapy użytkowe	II kl.	za mp.	16.65 "
Brzoza	II kl.		za m ³	33.15 "
"	III "		"	27.00 "
"	szczapy opałowe		za mp.	14.50 "
"	walki		"	11.40 "
Olcha	"	użytkowe	"	19.50 "
Sosna	II kl.		za m ³	50.50 "
"	III "		"	42.90 "
"	IV "		"	36.25 "
"	† I "		"	55.65 "
"	† II "		"	48.25 "
"	szczapy użytkowe		za mp.	17.50 "
"	walki		"	21.75 "
"	szczapy opałowe		"	16.05 "
"	walki		"	11.60 "

Nadleśnictwo Państwowe Wielowieś D. L. P. Poznań.
Licytacja w dniu 26. marca 1929 r.

Dąb	I—II kl.	10.82 m ³	za m ³	69.69 zł
Sosna	II kl.	36.32 m ³	"	55.15 "
"	III "	57.06 "	"	47.93 "
"	IV "	39.92 "	"	40.60 "
"	walki użytkowe		za mp.	16.00 "
"	żerdzie I kl.		za szt.	3.35 "
"	szczapy opałowe		za mp.	17.21 "

WIADOMOŚCI BIEŻĄCE

Cła na drzewo a Liga Narodów. Jedną z komisji powstałych przy Lidze Narodów, zajmuje się od dłuższego czasu zbieraniem danych o międzynarodowej sytuacji przemysłu drzewnego, oraz w szczególności o poziomie ochrony celnej, stosowanej w poszczególnych krajach i o różnorodnych zakazach. Krajami, które w największym stopniu ogra-

Świerkowy, olchowy, dębowy
materiał (okrągłaki) kupuje stale
KRBEC & PRIBYL, skład drewna ČESKÁ TŘEBOVÁ ČECHY

niczają rozmiary międzynarodowego obrotu drewnem tartem, oraz wyrobami gotowymi, są Niemcy i Francja. Polityka protekcyjna odbija się fatalnie na sytuacji przemysłu drzewnego w krajach produkujących. Obecnie przedstawiciel Finlandji minister Procope wystąpił wobec Ligi Narodów z propozycją międzynarodowego porozumienia w sprawie zmniejszenia celi na drewno. Elaborat ministra Procopego jest przedmiotem badań jednej stałej komisji, istniejącej przy Lidze Narodów.

Transakcje drzewne. F-a B. Zimmermann — Warszawa, Wiedeń sprzedała firmie Leinbrock Nachf., Wrocław swoją partję bloków sosnowych (ok. 800 m sześć.) przy st. Nowowilejka. Tow. Akc. Eksploatacji Lasów Augustowskich (Lodag - Lieberman) sprzedało f-ie Brambach, Gdańsk całą swoją tegoroczną produkcję materiałów tartych w ilości 30.000 m sześć. F-a Goldfarb, Słonim sprzedała z lasów Stepań przy st. Niemowicze ok. 10.000 m sześć. kopalniaków w całych dłużycach łącznie ze słupami f-ie Grünfeld Holzverwertung A. G., Bytom po cenie za m sześć. f-co wag. st. Niemowice dol. 3.65. F-a N. Heller, Mikaszewicze sprzedała f-ie Schwarzwald, Lwów ok. 3.000 m sześć. dębiny w całych dłużycach po cenie za m sześć. f-co wag. st. Mikaszewicze zł 64. F-a Wolpin, Warszawa kupiła od magistratu miasta Gostynin ok. 20.000 m sześć. sosny po cenie za m sześcienny loco las przy stacji Gostynin zł 41. Liceum Krzemienieckie sprzedało ze swoich lasów ok. 1.700 m sześć. bloków dębowych f-ie Danziger Holzkontor, Gdańsk, przy czym cena dla bloków od 30—40 cm, wynosi sh 65, zaś od 40—50 cm sh 85 za m sześć. f-co loco wag. st. załad.

Przemysł Leśny „Tur“, Sp. z ogr. odp. w Warszawie. Prokura Wacława Kawińskiego i Stanisława Zaniewskiego z prawem podpisywania we dwóch łącznie przedłużona została na czas do dn. 19 grudnia 1929 r.

Towarzystwo dla Handlu i Przemysłu Leśnego „Telechany“. Zarząd ukonstytuował się w następującym składzie: Karol Zdziechowski, Lucjan Gawroński, obaj z Warszawy, Wincenty Kozakowski ze wsi Rzeczeki gmina Telechany.

„Tartak Polski w Piasecznie“, Sp. z ogr. odp. Siedziba spółki w Piasecznie, pow. warszawskiego. Celem spółki jest prowadzenie eksploatacji leśnej, oraz wytwórni wyrobów drzewnych. Kap. zakł. zł 60.000. Zarządcami są: Marjan-Józef Wągrodzki z Warszawy, Jan-Tomasz Ryng z Piaseczna, pow. warszawskiego.

„Zjednoczony Przemysł Tkaniny Drzewnej“. Siedziba spółki w Warszawie, Czackiego 19. Celem spółki jest objęcie istniejących fabryk tkaniny drzewnej w Wilnie, Grodnie, Błędowie i Lwowie i zakładanie nowych, prowadzenie tych przedsiębiorstw i rozszerzenie przemysłu tkaniny drzewnej, jako przemysłu domowego. Kap. zakł. zł 20.000. Zarządcami są: Adam hr. Sobański, Kazimierz Krechowicki, Leon Podolski, wszyscy z Warszawy.

Komunikaty Zw. Przemysłowców Drzewnych o sprzedażach drewna w Lasach Państw.

Państw. Nadleśn. Kłosnowo, powiat i poczta Chojnice, stacja kol. Powalki, sprzeda w drodze pisemnego przetargu (submisji) w dniu 15 kwietnia 1929 r. drewno użytkowe sosnowe z cięć r. gosp. 1928-29.

Los 1. W leśnictwie Bachorze, oddział 190b 633 sztuk dłużyc i kłód sosnowych o masie 318,84 m³, w tem: dłużyc 512 sztuk II kl. 9,70, III kl. 288,64, kłód 121 sztuk III kl. 3,94, IV kl. 16,60 m³. Odległość od st. kol. Powalki 9 km. Oferty z napisem „Submisja” w zalakowanych kopertach należy nadsyłać do Nadleśnictwa do dnia 15 kwietnia rb. godz. 14. Przetarg odbędzie się na obowiązujących warunkach sprzedaży drewna w drodze pisemnego przetargu (submisji), które są do przejrzania w Dyrekcji Lasów Państwowych w Bydgoszczy i w Nadleśnictwie.

Państwowe Nadleśnictwo Włoszakowice, poczta i stacja kolejowa w miejscu, pow. Leszno, woj. Poznańskie, sprzeda w drodze pisemnego przetargu (submisji) w dn. 15 kwiet-

nia 1929 r. na ogólnych warunkach sprzedaży drewna wyrobionego, obowiązujących w poznańskiej Dyrekcji Lasów Państwowych, następujące drewno użytkowe z cięć roku gospodarczego 1928-29.

Kopalniaki — A. w dłużycach.

Los 1. Leśnictwo Krzyżowiec, oddz. 49, sztuk 1637 — 129,39 m³. Odległość od st. kol. 3 km.

Los 2. Leśnictwo Koczury, oddz. 97, 98, 99, sztuk 3344 — 319,39 m³. Odległość od st. kol. 4 km.

B. w stemplach.

Los 3. Leśnictwo Papiernia, oddz. 59, 64, 67, sztuk 949 — 50,11 m³. Odległość od st. kol. 5 km.

Los 4. Leśnictwo Krzyżowiec, oddz. 49, sztuk 2230 — 68,21 m³. Odległość od st. kol. 3 km.

Los 5. Leśnictwo Koczury, oddz. 83, 97, 98, 99, sztuk 14845, 334,84 m³. Odległość od st. kol. 4 km.

Oferty w opieczetowanych lakiem kopertach, z napisem „Submisja”, należy nadsyłać do Nadleśnictwa do dn. 15-go kwietnia 1929 r. godz. 12. Oferenci winni zaznaczyć w ofertach, że warunki sprzedaży bez zastrzeżeń uznają i złożyć, przed otwarciem ofert, gotówką w kasie Nadleśnictwa wadium 5 proc. ofiarowanej sumy.

KALENDARZ TERMINOWY SPRZEDAŻY DREWNA ZARZĄDÓW LEŚNYCH,

ogłaszających swą sprzedaż w Rynku Drzewnym.

S. = Submisja
L. = Licytacja
W. = Z wolnej ręki

Termin dnia	godz.	Miejscowość (lokal sprzedaży)	w. = Województwo d. = Dyrekcja Lasów Państw.	Rodzaj drewna klasa	Dłużyce		Kopalniaki i inne użytkowe		Drewno opałowe mp.	Bliższe szczeg.		Rodz. sprz.	U w a g i
					sztuk	m ³	m ³	mp.		Nr.	ogłoszenie		
6. IV. 29.	9 ⁰⁰	P. N. Gieldon (kancelarja)	d. - bydgoska	sosna I-IV	1635	1118,83					36	S	
	11 ⁰⁰	P. N. Gniewowo (kancelarja)	d. - toruńska	sosna I-IV grab II-IV brzoza II-IV olsza II-III buk dąb	852 12 78 10	1062,49 3,50 29,77 5,37		15,60 1,20 27,— 9,60			37	S	w tem † sosny 53,14 m ³ , brzozy 1,98 m ³
8. IV. 29.	11 ⁰⁰	P. N. Osie (kancelarja)	d. - bydgoska	sosna I-IV	633	278,63	61,15				36	S	
	11 ⁰⁰	P. N. Twarożnica (kancelarja)	d. - bydgoska	sosna I-III				313,05			37	S	
	12 ⁰⁰	D. L. P. Radom (kancelarja)	d. - radom.	sosna dąb		1570,59 355,63					37	S	
9. IV. 29.	10 ⁰⁰	P. N. Lipusz (kancelarja)	d. - toruńska	sosna I-IV		1386,26					37	S	
	10 ⁰⁰	P. N. Czolskie (kancelarja)	d. - białow.	sosna jesion świerk olsza brzoza klon dąb		373,25 34,29 119,21 10,03			4350		64,50 5324	37	S iL
10. IV. 29.	11 ⁰⁰	Maj. Gutowo (kancelarja)	w. - pom.	sosna I-III	55	47,—					33	320 S	
	11 ⁰⁰	P. N. Potrzebowice (kancelarja)	d. - pozna.	sosna				360,—	650,—		37	S	
	12 ⁰⁰	D. L. P. Radom (kancelarja)	d. - rad m.	jodła sosna		1450,94 1942,11					37	S	
10. IV. 29.	10 ⁰⁰	P. N. Mszano (kancelarja)	d. - toruńska	sosna I-IV	1933	2185,66					37	S	
	12 ⁰⁰	P. N. Lidzbark (kancelarja)	d. - toruńska	sosna I-IV	2487	2729,64					37	S	
12. IV. 29.	11 ⁰⁰	D. L. P. Siedlce (kancelarja)	d. - siedlce	sosna		3000,—					36	324 S	
	11 ⁰⁰	P. N. Międzychód (kancelarja)	d. - pozna.	sosna I-IV topól I	1655 2	769,47 6,17	748,19	22748			37	S	
16. IV. 29.	12 ⁰⁰	P. N. Mostowskie (Leśnictwo Niednie- meńskie)	d. - wileńska	oska						11530	33	319 S iL	

STEFAN PEŁCZYŃSKI

Hurtownia Materiałów Budowlanych

Telefon 5605 **POZNAŃ** Dworzec towarowy

Hurtownie p o l e c a Detalicznie

Cement

Wapno

Gips

32

Trzcinę sufitową

Cegłę wszelkich rodzajów

Materiały do krycia dachów

Szklane cegły, dachówki i płyty

Rury kamionkowe i koryta

Kafle do piecy

Płytki ścienne i posadzkowe

Marmur do teraco

Szamoty zagraniczne

Ceresit

Papa falcowa (Falzbruchpappe)

Siatki rabcicowe i ceglowne

Gwoździe budowlane

Tynk fasadowy „Terrabona“

Mam zapotrzebowanie

na wszelkiego rodzaju materiał 40

sosnowy oraz bukowy i olchowy

C. ALBRECHT

BYDGOSZCZ

Kordeckiego 28. Tel. 347.

Józef Waida

76

komisja drzewa
KATOWICE

ulica Szopena 7

Telefonu nr. 427

pośredniczy w drzewie celuloz., kopaln., w masz. tach i drągach telegraf. w okraglak. i materj. igl. oraz liściast., w kantówce, podkładach i t. d. i prosi o oferty wzgl. zapytania.

DESKI i BLOCHY

sosnowe odziomkowe i czubkowe niesówkowe

dębowe, grabowe, bukowe, jesionowe, klonowe, brzoźtowe,

12 brzoźtowe, olchowe, deski podłogowe,

kantówki, łaty, szalówki, deski obrzynane oraz wszelkie inne materiały drzewne

poleca po cenach bezkonkurencyjnych

Kaz. Gorgolewski i ska

Skład drzewa

Poznań

ulica Mostowa nr. 17a

Dostarczamy

16

w ładunkach wagonow.

materiały budowlane stolarskie i kołodziejskie we wszelkich grubościach deski i bale sosnowe

„ „ dębowe
„ „ bukowe
„ „ jesionowe
„ „ brzoźtowe
„ „ klonowe
„ „ grabowe itd.

Mamy też wyżej wymienione materiały suche stale na składzie. Przyjmujemy również zamówienia na dostawy dla większych budowli, fabryk mebli i maszyn podług podanych rozmiarów. Na życzenie służymy odpowiednimi ofertami.

„HURTOWNIA DRZEWNA“ T. z o. p.

Poznań

ul. Strzelecka 15

Telefon 2014

Pośrednictwo
sprzedaży i kupna

KOPALNIAKÓW

na Górnym Śląsku

H KOSCHNICK

Katowice, Kościuszki 55.

241

Kupujemy

każdą ilość

nasienia sosnowego

świeżego zbioru,
pochodzenia krajowego,
z podaniem % siły kiełkowania.

Składnica

Nasion Leśnych

PRZEGLĄDU LEŚNICZEGO
i RYNKU DRZEWNEGO

Poznań,

Wielkie Garbary 20

Telefon 18-20

Drzewostany i okraglaki sosn. i bukowe

głównie jednakże sosnowe kupuje stale

ARTHUR AREND, tartak parowy Bydgoszcz, Błonia 5
28 Telefon 1359

Samodzielny kierownik tartaku

starszy, żonaty, władający kilkoma językami, specjalista w debinie, buczynie, jaworach i t. p. posiadający 25 letnią praktykę przy tarcu, prowadził większe tartaki w Sławonii i na Węgrzech, obznaj. dosłownie ze wszystkimi sortymentami eksportowymi tej branży, z całą techniczną ich stroną, jako też eksportu oraz z całą manipulacją leśną, zmieni posadę natychmiast lub później. Obejmie chętnie posadę w większym eksporcie w charakterze **odbiorcy-brakarza** albo kierownictwo eksploatacji leśnej. Referencje poważne. Nierozchodzi się o wygórowane pobyry a tylko o dobrą i stałą posadę. Łaskawe zgłoszenia do Adm. Rynku Drz. i Budowl. pod **„Kierownik“ 338**

Fachowiec drzewny

lat 38, który pracował na tartach jako placowy — kierownik, obeznany jest ze wszelkimi na nich pracami i posiadający dobre świadectwa, **poszukuje zaraz posady.** Zgłoszenia do Administracji Rynku Drzewnego i Bud. pod **Nr. 313**

CARL BUMKE

BYDGOSZCZ

Telef. 89. Kanałowa 12.

SKŁAD DRZEWIA UŻYTKOWEGO

poszuk. i sprzedaje

sosnowy i olchowy

materiał tarty

w wszelkich rozmiarach

Obserwacje gwarantowanie 213 dyskretne

w celu stwierdzenia trybu życia, pracy etc. wykonywane są w Berlinie i na prowincji, w uzdrowiskach,

miejsowościach kąpielowych i zagranicą. — Szczegółowe sprawozdania.

Wyświetlanie wszelkich spraw prywatnych, handlowych oraz towarzyskich, najbardziej zawikłanych. — Dostarczanie materiału i stwierdzanie wiarygodności świadków w procesach, jak również sprawach karnych.

Specjalne informacje o kandydatach do małżeństwa, dotyczące pochodzenia, dawnego trybu życia, majątku, wysokości dochodów, stanu zdrowia oraz prowadzenia się etc.

„WELT-DETEKTIV“

Detektei, Auskunftei Preiss.

BERLIN W. 110, Kleiststr. 36,

między przystankami kolei podziemnej Nollendorf-Wittenbergplatz.

Telefon Kurfürst 4543 i 4544.